

Programozás alapjai 2. (inf.) zárthelyi	2006.05.18. gyakorlat: /	Érdemjegy:
a1234c8		Hftest: 0

Minden beadandó lap tetejére írja fel balra a feladat számát, jobbra a nevét és tankörét!
A megoldások során feltételezheti, hogy minden szükséges input adat az előírt formátumban rendelkezésre áll.

A feladatok megoldásához csak a letölthető C és C++ összefoglaló, valamint egy A4-es lapra saját kézzel írt „puska” használható. Számítógép, notebook, menedzser kalkulátor, organiser, rádiótelefon nem használható.

F.	Max.	Elért.
1	5	
2	2	
3	2	
4	3	
5	8	
Σ	20	

1. Feladat

5 pont

Írjon generikus dinamikus tömb osztályt, amely:

- képes tetszőleges típusú elemeket tárolni!
- indexelhető a szokásos index operátorral ([]). Ha az indexelés során kapott index nagyobb, mint a tömb mérete, akkor az növelje meg a méretét a szükséges méretűre, a keletkező üres helyeket töltsse fel a tárolt elem típus default értékével (default konstruktor)! Ügyeljen arra, hogy az index operátorral elért elem balértékként is szerepelhessen!
- meg tudja mondani egy elemről, hogy benne van-e a tömbben (*isElement*)!
- átadható érték szerint függvényparaméterként!
- helyesen kezeli a többszörös értékadást ($v1=v2=v3$, ahol $v1$, $v2$, $v3$ ugyanazzal a típussal példányosított template-ek)!
- Milyen követelményeket támaszt az osztály a tárolandó típusokkal szemben (pl. alapértelmezett konstruktor rendelkezésre állása)?
- Írjon egy egyszerű, maximum 10 utasításból álló programrészletet, amely bemutatja az osztály szolgáltatásainak használatát!

2. Feladat

2 pont

Döntse el, hogy hibásak-e az alábbi programrészletek! Ha igen, adja meg a hiba helyét és magyarázatát!

A programrészletekben elírások nincsenek, az összes meghívott függvény ill. hivatkozott osztály létezik, ha nincs megadva a kódrészletben, akkor feltételezze a helyes működést. A memóriaszivárgás is hibának minősül! Válaszait a kódrészletek mellett ill. alatt adja meg!

a)

```
Sta::Sta (const Sta& a){... *this = a;}
Sta& Sta::operator=(Sta a){...};
```

Hiba oka, ha van:

Végtelen ciklusba kerül a másoló konstruktor és az operator=, mert egymást hívják.

c)

```
class A {
    const int c = 2;
};
```

Hiba oka, ha van:

A konstans tagokat a konstruktor inicializáló listájában kell inicializálni.

3. Feladat

2 pont

Mit ír ki a szabványos kimenetre a program? Válaszához használja a négyzetrácsos területet!

```
#include <iostream>
using namespace std;

class A {
public:
    A(const int i = 0)    { cout << 'k' << i; }
    A(const A& a)        { cout << 'c'; }
    virtual ~A()        { cout << 'd'; }
};

class B :public A {
    const char *pa;
public:
    B(const char *n = "") :pa(n), A(-1) { cout << 'K' << pa; }
    B(int i) :A(i)           { cout << 'L'; }
    ~B()                   { cout << 'D'; }
};

int main() {
    B b("234");           cout << '\n';
    A a = b;              cout << '\n';
    A* p2 = new B(2);     cout << '\n';
    delete p2;            cout << '\n';
    return(0);
}
```

k	-	1	K	2	3	4				
c										
k	2	L								
D	d									
d	D	d								

4. Feladat

3 pont

Mutassa be, hogy hogyan lehet egy saját osztály (Aa) számára átdefiniálni a << operátort annak érdekében, hogy a C++ szabványos kimenetét (pl. *cout*) használhassuk! Pl.: **Aa a; cout << a;**

Az `operator<<(ostream&, Aa&)` globális függvény átdefiniálásával lehet. Ha a kiíráshoz Aa privát, vagy protected tagjaihoz is hozzá kell férni, akkor ezt barát függvényként kell definiálni az Aa osztályban. Pl:

```
class Aa {
    ....
    friend ostream& operator<<(ostream&, const Aa&); };
ostream & operator<<(ostream& os, const Aa& a) { .... return(os); }
```

Súlyos hiba tagfüggvényként megvalósítani!

5. Feladat

8 pont

A Húsvéti Nyúl háromfajta ajándékot (*Present*) oszt: tojást (*Egg*), csokit (*Chocolate*) és cukrot (*Candy*). Mindegyik különböző értékű, az alapegység egy statikus változója az alaposztálynak (*basePrice=50*), a tojás darabja ennek konstansszorosa (*eggFactor=0.3*), míg a csoki esetében ez a tényező *chocolateFactor=2.4*, a cukornál *candyFactor=1.2*. Programunk egy tárolóban (*Storage*) tartja nyilván nyuszi ajándékkészletét. A tároló maximum 300 ajándék tárolására alkalmas. A tároló egyik funkciója, hogy képes kilistázni a tárolt ajándékok nevét (tojás, csoki, cukor) és összértékét.

- **Tervezze meg és vázolja fel az OO modell osztálydiagramját!** Használja fel a fenti dőlt betűs azonosítókat!
- **Implementálja az osztályokat és konstansokat** figyelve arra, hogy esetlegesen egyes konstansokat is tagként vagy statikus tagként érdemes implementálni. Ne legyen egy függvénytörzsben sem feleslegest kód! Egy új ajándéktípus esetleges felvételéhez ne kelljen a már meglévő osztályokat módosítani!
- **Írjon** egy egyszerű programrészletet, ami megmutatja a három különböző típusú ajándék felvételét egy tárolóba, valamint kiírja a tárolóban levő ajándékokat és összértéküket!

1. feladat egy lehetséges megoldása:

```
#ifndef FELADAT1_A_H
#define FELADAT1_A_H
// feladat1_a.hpp - generikus tömb sablonja

template <class T>
class Array {
    T *tp; // Elemek tömbjére mutató pointer
    int nElement; // elemek száma
public:
    Array() { nElement = 0; }
    Array(const Array& e); // copy konstruktor
    bool isElement(const T&);
    T& operator[](int i);
    Array& operator=(const Array& e);
    ~Array() {
        if (nElement) delete[] tp; // csak akkor törölünk, ha volt eleme
    }
};

template<class T>
Array<T>::Array(const Array& e) { // copy konstruktor
    nElement = 0; // operator= híváshoz előkészítjük
    *this = e; // most már mehet
}

template <class T>
bool Array<T>::isElement(const T& a) {
    for(int i = 0; i < nElement; i++) // végigmegy a tömb elemein, van-e ilyen elem
        if(tp[i] == a)
            return true;
    return false;
}

template<class T>
T& Array<T>::operator[](int i) {
    if (i < 0) throw "Indexelési hiba"; // hibajelzés (char* nem elegáns!)
    if (i >= nElement) { // ha nem elég hosszú
        T *p = new T [i+1];
        int j = 0;
        for(; j < nElement; j++) // átmasolja a megnyújtott tömbbe
            p[j] = tp[j];
        for(; j < i; j++)
            p[j] = T(); // feltölti a def. értékkel az új elemeket
        if (nElement)
            delete[] tp; // ha volt eleme, törli
        tp = p;
        nElement = i + 1;
    }
    return tp[i];
}

template<class T>
Array<T>& Array<T>::operator=(const Array& e) { // értékadás operátor
    if(this != &e) { // nem önmagának ad értéket, akkor átmásol
        if (nElement) delete[] tp;
        tp = new T [e.nElement];
        nElement = e.nElement;
        for (int i = 0; i < nElement; i++)
            tp[i] = e.tp[i];
    }
    return *this;
}

#endif
```

```
// tesztporgram

#include <iostream>
using namespace std;

#include "feladat1a.hpp"

void main()
{
    Array<int> ia;

    ia[0] = 8;
    ia[12] = 23;
    cout << ia[2];
    cout << ia.isElement(3);

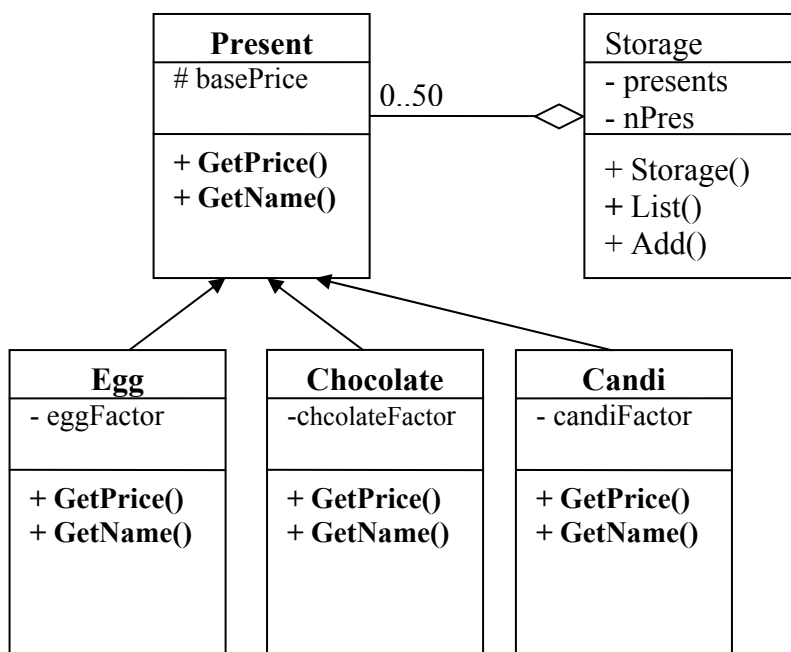
    Array<int> ia2 = ia;
    Array<int> ia3;
    ia3 = ia;
    ia2 = ia3;
    ia2 = ia2;
    cout << ia.isElement(23);
}
```

Követelmények a tárolandó típusal szemben:

- legyen default konstruktora
- legyen == operátora
- legyen = operátora

A javításnál nagyon negatívan értékeltük, ha nem a feladathoz tartozó kód került a megoldásokba. Ez ugyanis arra utal, hogy a legális puskáról lemásolt valamit, de fogalma sincs, hogy mit.

5. feladat egy lehetséges megoldása:

A feladat egy tipikus példája a heterogén gyűjtemény alkalmazásának: **Eltérő** tulajdonságú objektumokat akarunk **együtt** kezelni. A tárolóban az **alapsztályra mutató** **pointereket** tároljuk (nem jó, ha az alapsztályt tárolunk). Pointerek és **virtuális** függvények segítségével elérjük a származtatott osztályok megfelelő metódusait (GetPrice(), GetName()).

```
#include<iostream>
using namespace std;

class Present {
protected:
    static double basePrice;
public:
    virtual double getPrice() {return basePrice;}
    virtual const char* getName() = 0;
};
double Present::basePrice = 50; // Ez a static miatt fontos

class Egg:public Present {
    const static double eggFactor;
public:
    Egg() {}
    double getPrice() {return basePrice*eggFactor;} // Tojás ára
    const char* getName() {return "Egg";} // neve
};
const double Egg::eggFactor = 0.3; // Ez a static miatt fontos

class Chocolate:public Present {
    const static double chocolateFactor;
public:
    Chocolate() {}
    double getPrice() {return basePrice*chocolateFactor;} // Csoki ára
    const char* getName() {return "Chocolate";} // neve
};
const double Chocolate::chocolateFactor = 2.4; // Ez a static miatt fontos

class Candy:public Present {
    const static double candyFactor;
public:
    Candy() {}
    double getPrice() {return basePrice*candyFactor;} // cukor ára
    const char* getName() {return "Candy";} // neve
};
const double Candy::candyFactor = 1.2; // Ez a static miatt fontos

class Storage {
    enum { NPRES = 200 }; // Trükk, hogy ne kelljen define, vagy globális konstans
    Present *presents[NPRES]; // Fontos, hogy az alapsztály pointerét tároljuk
    int nPres; // tárolt darabszám
public:
    Storage():nPres(0) {}
    void addPresent(Present& p); // lehetne pointer is, de szerencsés értéként
    void list();
};

void Storage::addPresent(Present& p) {
    if (nPres < NPRES)
        presents[nPres++] = &p;
}

void Storage::list() {
    double total = 0;
    for (int i=0; i<nPres; i++) {
        cout << i+1 << ": " <<presents[i]->getName() <<endl;
        total += presents[i]->getPrice();
    }
    cout << " Osszesen: " << total << endl;
}
```

```
int main()
{
    Storage s;

    Egg e1, e2;
    Candy c1;

    s.addPresent(e1);
    s.addPresent(c1);
    s.addPresent(e2);
    s.addPresent(*(new Chocolate)); // referenciával a dinamikus obj. rondább

    s.list();

    return 0;
}
```

Nagyon hibás, és teljesen ellentmond az OO tervezésnek, ha valamilyen módon megpróbálja megkülönböztetni a tárolóban a tárolt objektumokat pl. cím vagy id alapján.

Fontos az objektumok felelősségének helyes kezelése. A tároló nem ismerheti a tárolt objektumok belsejét.

Nem azért használjuk a C++ nyelvet, hogy C programokat kódoljunk vele!!